

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002398

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-07-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ся Чжан --

2. Zhang Xia

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 023

Назва наукової спеціальності: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Дата захисту: 04-09-2024

Спеціальність за освітою: Образотворче мистецтво/магістр

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 6346 Чжан Ся

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.31.91

Тема дисертації:

1. Портретний живопис Китаю кінця XX – початку XXI століття: типологія та художні особливості
2. Chinese portrait painting of the late XX – early XXI centuries: typology and artistic features

Реферат:

1. АНОТАЦІЯ Чжан Ся. Портретний живопис Китаю кінця XX – початку XXI століття: типологія та художні особливості. Кваліфікаційна робота на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 023 – образотворче мистецтво. Харківська державна академія дизайну і мистецтв. Харків, 2024 Дослідження охоплює еволюцію китайського портретного мистецтва у другій половині XX століття та його взаємодію з західними впливами. У першому розділі визначено, що автори, такі як Лю Гоу та Хао Сяо Хуа, висвітлюють вплив європейських стилів та майстрів, зокрема в гоуа (традиційний китайський живопис). Також обговорюється взаємодія китайської традиції та західних впливів у сучасному мистецтві, включаючи порівняльний аналіз технік та образності. Значний акцент робиться на взаємовпливах художників із заходу, а також на ролі молодого покоління китайських художників у сучасному світі мистецтва. Теми гендерного виміру та жіночого самовираження також виявляються в контексті китайського портретного мистецтва, зокрема у творчості мисткинь Ліу Хон і Юй Хон. У другому розділі зроблено детальний огляд робіт таких художників, як Лю Гоу, Йі Е, Чжу Ша, Лі Япін, Хао Сяо Хуа та інших, розкриває

їхній внесок у розвиток китайського портретного мистецтва та взаємовідношення з європейськими стилями. Особлива увага приділяється ролі радянського мистецтва та олійного живопису в Китаї. Дослідження також підкреслює активну участь молодого покоління художників у сучасному мистецтві Китаю та їхню важливу роль у визначенні культурного обличчя країни на світовій арт-сцені. Також виявлено, що в другій половині ХХ століття китайське портретне мистецтво пройшло важливі трансформації під впливом соціокультурних зрушень, зумовлених Культурною Революцією, економічним розвитком та глобалізацією. Дослідження вказує на вирішальну роль цих факторів у формуванні нового контексту для портретного жанру. Сучасні тенденції, такі як індивідуалізація та Інтернет-Епоха, глибоко вплинули на художню мову, зберігаючи при цьому китайську мистецьку ідентичність. Художники використовують різноманітні техніки та стилі, щоб досліджувати як традиційні, так і сучасні аспекти портретного мистецтва. Сприйняття універсальних тем та культурний асиміляціонізм відображаються в творах, які стають важливим внеском у світове мистецтво та сприяють розвитку унікального китайського портретного мистецтва. У третьому розділі висвітлено мистецтво ХХІ століття. Встановлено, що китайське портретне мистецтво переживає значущі трансформації, визначаючи своє місце в глобальному мистецтві через вплив культурних, технологічних та соціальних змін. Текст досліджує сучасні тенденції у цій галузі, висвітлюючи вплив глобалізації та культурного обміну на творчість художників. Автор підкреслює роль сучасних технологій, зокрема цифрових технологій, у творенні портретів та їхнє поєднання з традиційними методами живопису. Описано, як художники, такі як Цзя Чжоні, Лю Сяодун, і Лі Вейян, використовують різні мультимедійні техніки, включаючи відео, звукові ефекти та абстракцію, для створення унікальних та інноваційних портретів. Текст звертає увагу на трансгресивний підхід художників, таких як Чжан Лінг, які експериментують з формою та простором у своїх роботах. Також висвітлюється важливість культурної спадщини та ідентичності в китайському портретному мистецтві, представлені через творчість художників, таких як Лі Вэй, Шен Венгао, Цзі Вэй, та Цзяо Мечжун. Автор підкреслює роль мистецьких резиденцій у розвитку молодих талантів, представляючи Ван Цзіяпіна як приклад активного використання мистецьких платформ для культурного обміну. Завершальна частина тексту висвітлює важливість індивідуалізації та соціальної активізації в китайському портретному мистецтві, представлені через роботи Лі Уїцзіна та відомих майстрів, таких як Цай Гоцзі та Ай Вейвей. Соціальна активізація виявляється у використанні портретів для висловлення поглядів на екологічні проблеми, політичні питання та інші соціокультурні аспекти. Сучасне китайське портретне мистецтво визначається активним використанням портретів для уособлення героїв та символів соціальної боротьби, що є представниками різних соціальних рухів та активізму. Текст розглядає різні аспекти сучасного портретного мистецтва, зокрема, його вплив на висвітлення соціальних проблем, нерівностей та екологічних аспектів. Виділяється тенденція художників підтримувати соціальні рухи через використання портретів для відтворення образів лідерів та символічних моментів, що сприяє усвідомленню та мобілізації громадської думки. Також акцентується на важливості висловлення ідей толерантності та розуміння різноманітності, взаємодіях міжкультурного спілкування через портрети. Ключові слова: китайське мистецтво, портрет, сучасне мистецтво, сучасний портрет, китайський портрет, китайський живопис, типологія.

2. ABSTRACT Zhang XIA. Chinese portrait painting of the late XX – early XXI centuries: typology and artistic features. Qualification work on the rights of manuscript. Dissertation for the obtaining the scientific degree of Doctor of Philosophy in the specialty 023 – fine art, decorative art, restoration. Kharkiv State Academy of Design and Arts. Kharkiv, 2024 The study covers the evolution of Chinese portrait art in the second half of the 20th century and its interaction with Western influences. The first chapter identifies that such authors as Liu Guohu and Hao Xiao Hua highlighting the influence of European styles and masters, particularly in Guohua (traditional Chinese painting). The interaction of Chinese tradition and Western influences in contemporary art is also discussed, including a comparative analysis of techniques and imagery. A significant emphasis is placed on the mutual influences of artists from the West, as well as on the role of the younger generation of Chinese artists in the contemporary art world. Themes of gender dimension and female self-expression are also found in the context of Chinese portrait art, in particular in the works of such artists as Lio Hong and Yu Hong. The second chapter provides a detailed overview of the works of such artists as Liu Guohu, Yi Ye, Zhu Sha, Li Yapin, Hao Xiao Hua and

others, revealing their contribution to the development of Chinese portrait art and the relationship with European styles. Special attention is paid to the role of Soviet art and oil painting in China. The study also highlights the active participation of the young generation of artists in contemporary Chinese art and their important role in defining the cultural face of the country on the world art scene. It was also revealed that in the second half of the 20th century, Chinese portrait art underwent important transformations under the influence of socio-cultural changes caused by the Cultural Revolution, economic development and globalization. The study points to the decisive role of these factors in the formation of a new context for the portrait genre. Modern trends such as individualization and the Internet Age have profoundly influenced the artistic language, while maintaining the Chinese artistic identity. Artists use a variety of techniques and styles to explore both traditional and contemporary aspects of portraiture. The perception of universal themes and cultural assimilationism are reflected in works that become important contributions to world art and contribute to the development of unique Chinese portrait art. The third chapter covers the art of the 21st century. Chinese portrait art is found to be undergoing significant transformations, defining its place in global art through the influence of cultural, technological and social changes. The text explores current trends in this area, highlighting the impact of globalization and cultural exchange on artists' work. The author emphasizes the role of modern technologies, in particular digital technologies, in the creation of portraits and their combination with traditional painting methods. It was described how such artists as Cai Zhongyi, Liu Xiaodong, and Li Weiyan use various multimedia techniques, including video, sound effects, and abstraction to create unique and innovative portraits. The text draws attention to the transgressive approach of such artists as Zhang Ling, who experiment with form and space in their works. Also highlighted the importance of cultural heritage and identity in Chinese portraiture, represented through the work of such artists as Li Wei, Shen Wengao, Qi Wei, and Zhao Meizhong. The author emphasizes the role of artistic residencies in the development of young talents, presenting Wang Jiaxin as an example of the active use of artistic platforms for cultural exchange. The final part of the text highlights the importance of individualization and social revitalization in Chinese portraiture, represented through the works of Li Wei-Chen and famous masters such as Cai Guo-Qiang and Ai Weiwei. Social revitalization is revealed in the use of portraits to express views on environmental problems, political issues and other socio-cultural aspects. Modern Chinese portrait art is defined by the active use of portraits to personify heroes and symbols of social struggle, who are representatives of various social movements and revitalization. The text examines various aspects of contemporary portrait art, in particular, its influence on highlighting social problems, inequalities and environmental aspects. Key words: Chinese art, portrait, modern art, modern portrait, Chinese portrait, Chinese painting, typology

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Чжан Ся. Портретне мистецтво Лю Сялун: провідні мотиви та особливості художньої мови. Актуальні питання гуманітарних наук. 2023. Т 3, вип. 69. С. 80-83
- Чжан Ся. Сучасний китайський портрет: представники, тенденції, особливості художньої мови. Актуальні питання гуманітарних наук. 2023р. № 67 Т2. С. 146-150
- Чжан Ся. Особливості художньої мови в китайському портреті другої половини 20 – початку 21 століття // Мистецтвознавчі та культурологічні студії. 2023. № 3 С. 168-173

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Токар Марина Іванівна

2. Maryna I. Tokar

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пономаренко Марина Валентинівна

2. Maryna V. Ponomarenko

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайлова Рада Дмитрівна
2. Rada Mykhailova

Кваліфікація: д.мист., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет технологій та дизайну

Код за ЄДРПОУ: 02070890

Місцезнаходження: вул. Мала Шияновська, буд. 2, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тарасов Володимир Володимирович
2. Vladimir V. Tarasov

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальова Марія Миколаївна
2. Mariia Kovalova

Кваліфікація: к. мист., 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Соколюк Людмила Данилівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Соколюк Людмила Данилівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Штан Геннадій Валерійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна